

Kul hakkının telâfisi

Selin Şanlı: “Kul hakkına giren günahlar nelerdir? Helâlleşme kişiyi daha çok günaha sokacaksa, fitneye, kavgalara sebep olacaksa nasıl yapılmalıdır? Bundan kurtulmanın yolu yok mu? Vicdanen her gün ölüyorum.”

İki türlü kul hakkı vardır:

- 1- Kişiyi maddî olarak zarar vermek.
- 2- Kişiyi manevî olarak zarar vermek.

Maddî zarar ödenir; manevî zarar telâfi edilir ve her iki halde de helâlleşilir.

Aslında çoğu zaman manevî hasarın telâfisi maddî hasarı ödemekten çok daha zordur.

Meselâ gıybetin açtığı manevî hasarı nasıl telâfi edip helâlleşeceksiniz? En iyisi gıybet yapmamaktır. Çünkü telâfi edilip helâllik alınmadığında, yapan kişinin salih amellerine büyük hasar veriyor. Salih ameli yiyip bitiriyor.

Helâlleşmek kişiyi daha çok günaha sokmaz. Eğer karşı tarafta devam eden bir tehdit varsa, yakınlaşmakta fitne ve kavga korkusu varsa, bu tehdit devam ettikçe sorumluluk karşı tarafındır. Bu durumda helâlleşmek mahşere kalırsa eğer, bunun vebali, tehditi devam ettirenindir. Çünkü mü’mini tehdit etmek de, tehditte bırakmak da günahdır ve manevî kul hakkını muciptir.

Nitekim Peygamber Efendimizin (asm) mü’min tanımı şöyledir:

“Mü’min elinden ve dilinden mü’minin emin olduğu kimsedir.”

Eğer elimizden ve dilimizden mü’minler emin değilse, sorumlusu doğrudan bizizdir!